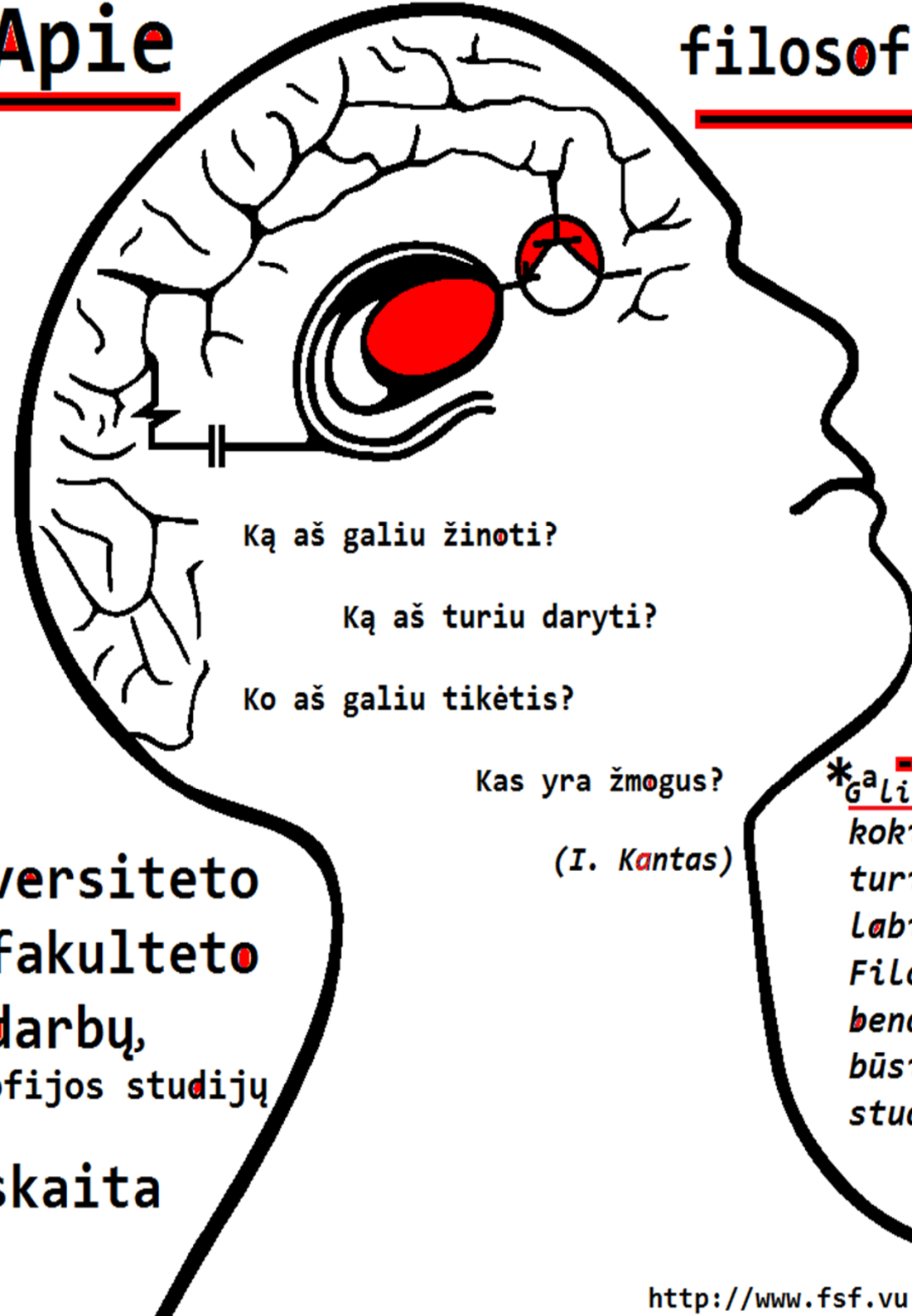


Apie

filosofijos studijas



Ką aš galiu žinoti?

Ką aš turiu daryti?

Ko aš galiu tikėtis?

Kas yra žmogus?

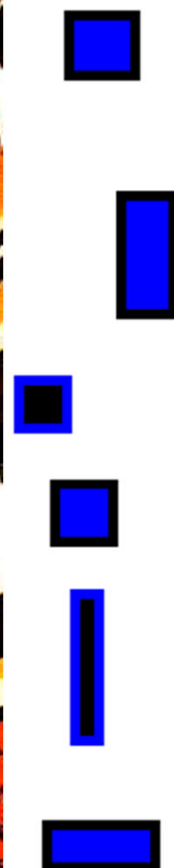
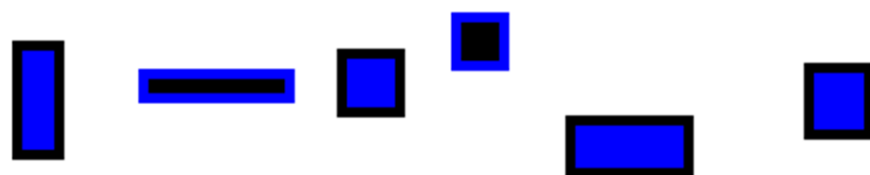
(I. Kantas)

Vilniaus universiteto
Filosofijos fakulteto
pavasarinį darbų,
susijusių su filosofijos studijų
programa,
įdomioji ataskaita

*Gali būti idomu visiems, bet
kokį sąlytį su filosofija
turintiems žmonėms, bet
labiausiai tinka
Filosofijos fakulteto
bendruomenės nariams bei
būsimiems filosofijos
studentams!

Šį pavasarį Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Filosofijos bei Filosofijos istorijos ir logikos katedra, kartu su kolegom sociologais, atliko ne mažai darbų. Kai kurie iš jų buvo ypatingai įdomūs ir naudingi.

Įdomesniais bei aktualesniais (ypač būsimies studentams!) rezultatais norime pasidalinti su Jumis, o mes, savo ruožtu, stengsimės, kad jie nenugultų į kompiuterių archyvus, o būtų ne tik naujų darbų bei idėjų šaltinis, bet ir mūsų filosofijos studijų kokybės gerinimo orientyras bei padėtų skatinti meilę išminčiai, pozityvų visuomenės požiūrį į filosofijos studijas apskritai.



Ką nuveikėme?

Siekiant ištirti VU filosofijos bakalauro bei magistro studijų kokybę iš studentų perspektyvos, 2011 metų kovo mėnesį buvo apklausiami šios specialybės pirmos ir antros pakopos studentai. Tyrime naudotas kiekybinis standartizuoto interviu metodas: respondentai pildė iš anksto paruoštą klausimyną apie įvairius su studijomis susijusius aspektus.

Bakalaurantai buvo apklausiami privalomų paskaitų metu – tokiu būdu tikėtasi pasiekti kuo didesnę respondentų skaičių. Taip pat kiekvienam kursui buvo išplatintas internetinis apklausos variantas, norint pasiekti paskaitose nebuvusius studentus. Kadangi magistrantų skaičius nedidelis, tad su kiekvienu iš jų buvo susisiekiama asmeniškai ir paprašyta užpildyti internetinį anketos variantą.

| Studentų apklausa

Tyrimo vadovas: prof. dr. (HP) Marius Povilas Šaulauskas
Filosofijos istorijos ir logikos katedra

Tyrimą atliko: Emilija Gruzdytė, Milda Pivoriūtė
Sociologijos katedra

Ką nuveikėme?



2011 metų kovo mėnesį buvo atliktas kokybinis tyrimas siekiant įvertinti filosofijos studijų programos efektyvumą iš absolventų darbdavių perspektyvos. Buvo siekiama numatyti absolventų karjeros trajektorijas bei profesinės veiklos perspektyvas akademiniame srityje ir kituose darbo rinkos segmentuose. Atliktas giluminis pusiau struktūruotas interviu su VU filosofijos studijų programos absolventu profesoriumi Vyčiu Valatka, kuris šiuo metu užima Filosofijos katedros vedėjo pareigas Mykolo Romerio universitete. Profesoriaus buvo prašoma įvertinti VU filosofijos studijų programą baigusią studentų įgytas kompetencijas, pasiruošimą tęsti studijas bei galimybes konkuruoti darbo rinkoje. Taip pat apklausta vienos verslo įmonės direktorė, filosofijos absolvento darbdavė. Jos buvo prašoma atsakyti į klausimus apie filosofijos studijų programos suteikiamas kompetencijas, jų pritaikymą bei reikalingumą darbo rinkoje.

Interviu su filosofijos absolventų darbdaviais

Tyrimo vadovas: prof. dr. (HP) Marius Povilas Šaulauskas
Filosofijos istorijos ir logikos katedra

Tyrimą atliko: Agnė Šimkūnaitė, Veronika Urbonaitė
Sociologijos katedra

Ką nuveikėme?

Po 2010 metų stojimų pastebėta, kad išaugo susidomėjimas VU Filosofijos fakulteto filosofijos studijų programa. Paaiškėjo, kad į filosofiją minėtais metais įstojo nemažai geriausių balus už valstybinius brandos egzaminus gavusių moksleivių. Šie moksleiviai, turėdami aukščiausius balus, galėjo pasinaudoti įvairiausiomis galimybėmis ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje, tačiau tikslingai pasirinko filosofiją, kuri dažnai šiuolaikiniame vartotojiškame viešajame diskurse nelaikoma profesija, ar apskritai reikalinga, pelninga veikla.

Esant tokiam reiškiniui, buvo įdomu sužinoti, kodėl šie studentai pasirinko būtent filosofijos studijas, kokia jų motyvacija ir požiūris į filosofiją.

Siekiant išsiaiškinti šiuos dalykus buvo atlikti trys giluminiai interviu su dabartiniais filosofijos pirmakursiais, kurie įstojo turėdami geriausių balus.

| Interviu su studentais

Ką nuveikėme?



Šiais metais buvo susisiepta su VU filosofijos programos praėjusių metų absolventais ir paprašyta jų trumpai papasakoti apie savo karjerą po studijų baigimo. Anksčiau duomenys apie tai, kur įsidarbina mūsų absolventai nebuvo renkami, tačiau šiuo metu situacija kitokia – turime informaciją apie dviejų paskutinių filosofijos laidų įsidarbinimą.

Informacijos apie absolventų įsidarbinimą rinkimas

— ■ —

Informaciją rinko: studijų prodekanė doc. dr. Nijolė Radavičienė

* pastaba



Šioje ataskaitoje pateikti ne visi tyrimo rezultatai - jų gausumas ir įvairiapusiškumas reikalauja ne vienos ataskaitos! Norėdami sužinoti daugiau, galite kreiptis ataskaitos pabaigoje nurodytu kontaktu, visuomet sulauksite atsakymo bet kokių su ataskaita ir atliktais tyrimais susijusiu klausimu.

*Kiekybinio tyrimo metu iš viso buvo
apklausti 87 studentai*



65% pirmos pakopos studentų: 74 iš 114
bakalaurantų

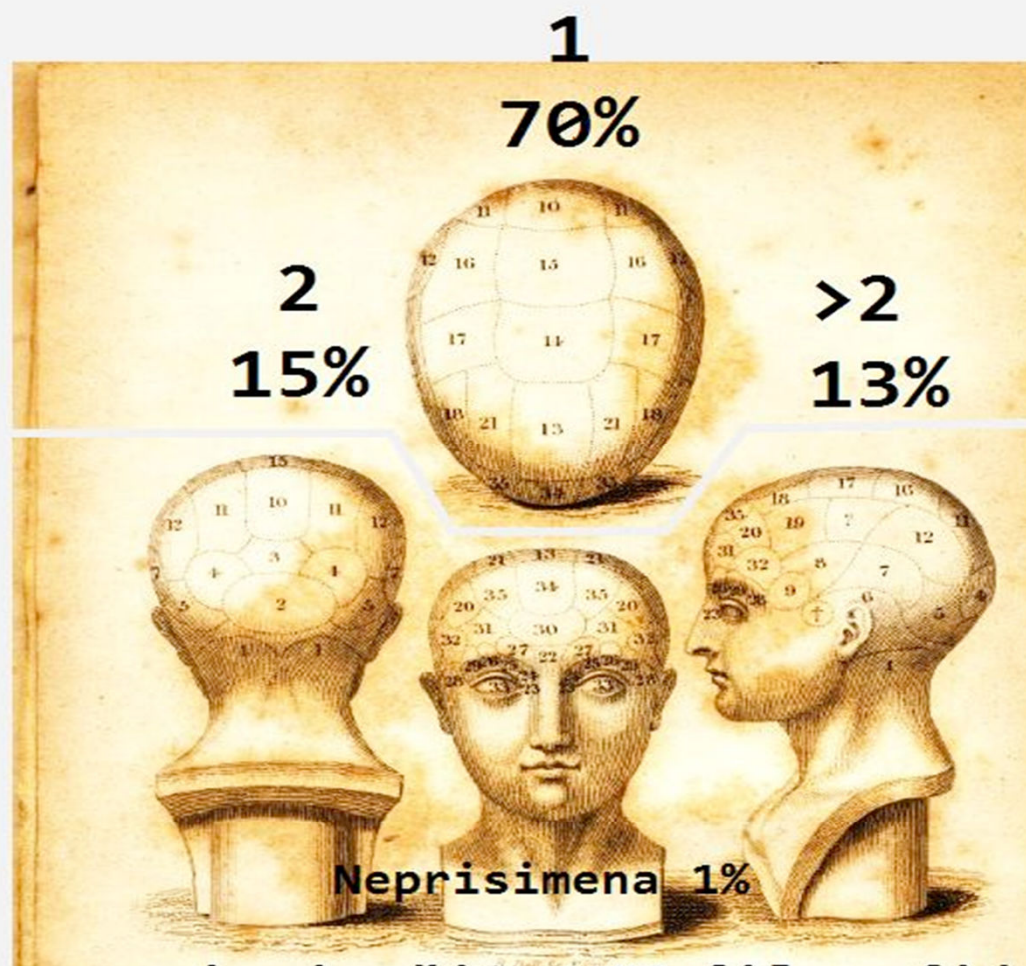
68% antros pakopos studentų: 13 iš 19
magistrantų.

Bakalaurantai(74)

Magistrantai(13)

Kursas	%		Kursas	%
I	30		I	69
II	32		II	31
III	23			
IV	15			
Lytis	%		Lytis	%
Vyras	42		Vyras	46
Moteris	58		Moteris	54
Gyv.vieta	%		Gyv.vieta	%
Vilnius	50		Vilnius	77
Ne Vilnius	50		Ne Vilnius	23

Didžioji dalis apklaustųjų į VU filosofijos studijas stojo 1 numeriu. Tai rodo, kad filosofija daugeliui jaunuolių buvo tikslingas pasirinkimas

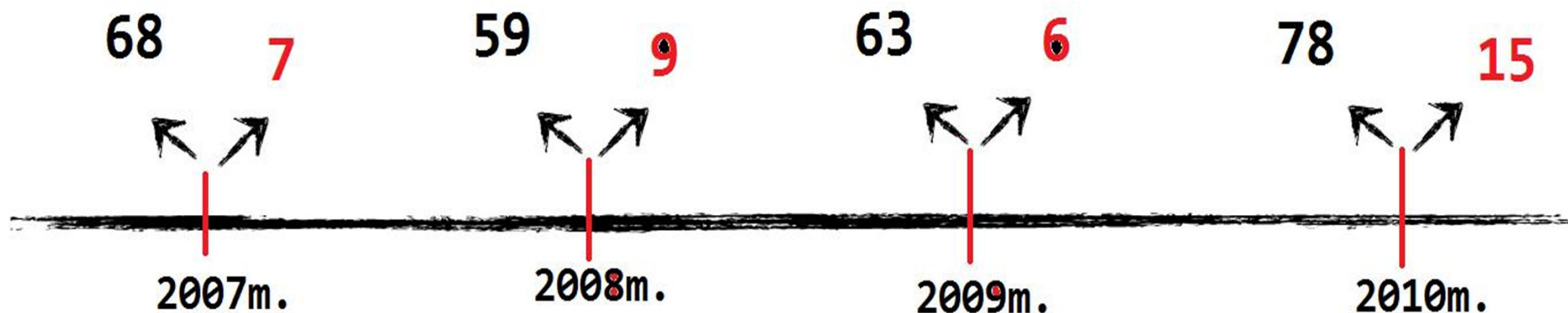


Kelintu numeriu įrašėte VU filosofijos studijas į norimų studijuoti specialybių sąrašą?

* Beje

↖ Stojančiųjų, kurie
Filosofiją buvo užrašę
kaip I-ąją pageidavimą,
skaičius

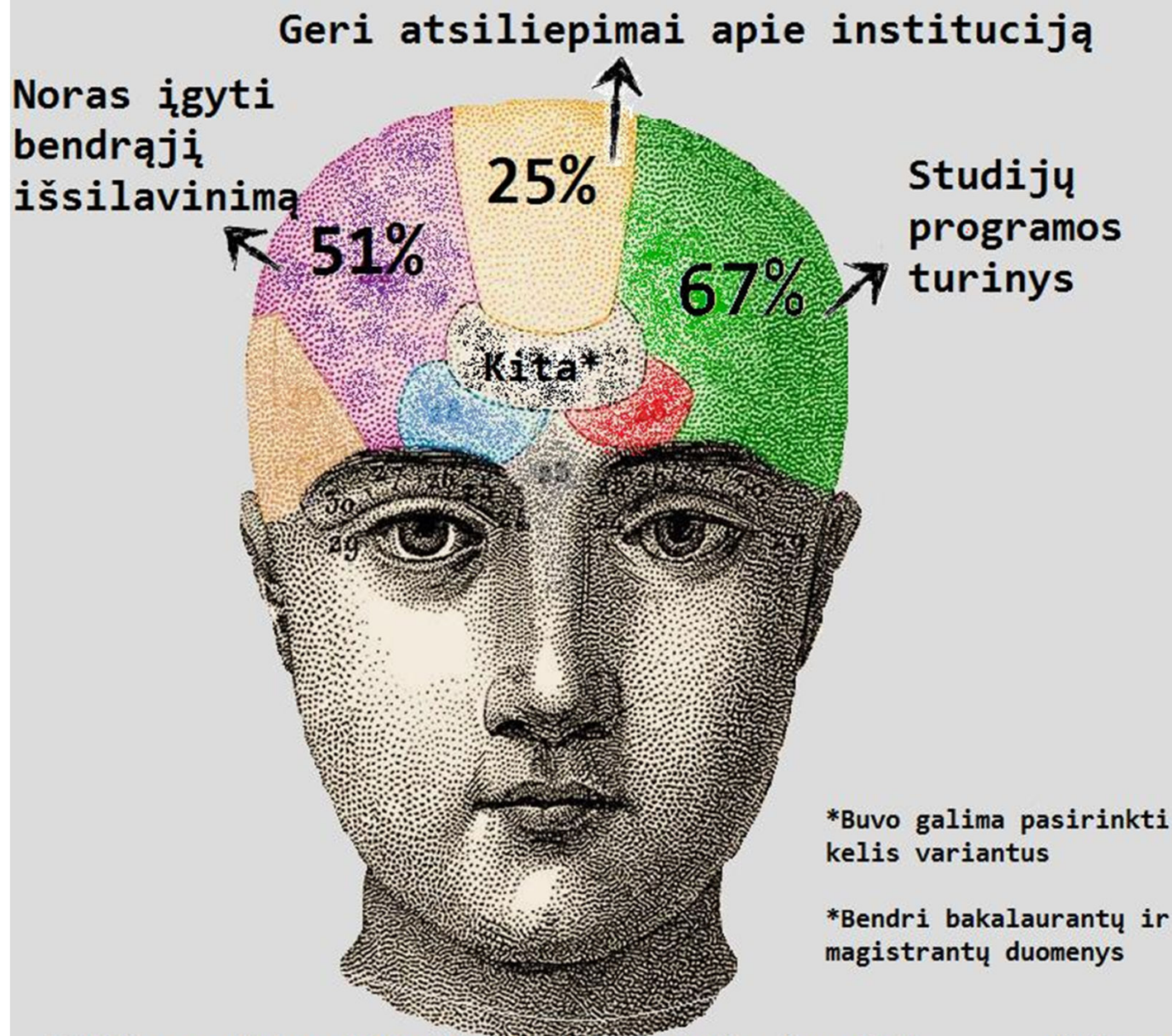
↗ Stojančiųjų, kurie už
valstybinius brandos
egzaminus gavo bent vieną
šimtuką, skaičius



I filosofijos programą įstoja gana stiprūs moksleiviai – mokyklos baigimo vidutinis balas dažniausiai viršija 9 balus. Šiek tiek mažesnis stojančiųjų balas pastebimas 2008 m., kada į geriausiųjų eilės kriterijus buvo įtrauktas matematikos pažymys, tačiau moksleiviai greitai persiorientavo ir 2010 m. pagal stojančiųjų konkursinį balą Filosofijos programa surinko labai stiprius moksleivius - 2-a vieta VU programų tarpe (po molekulinės biologijos).

Duomenys leidžia teigti, kad filosofijos studijas pasirenka stipriai motyvuoti ir gerai pasirengę studentai.

VU filosofijos studijų pasirinkimo priežastys



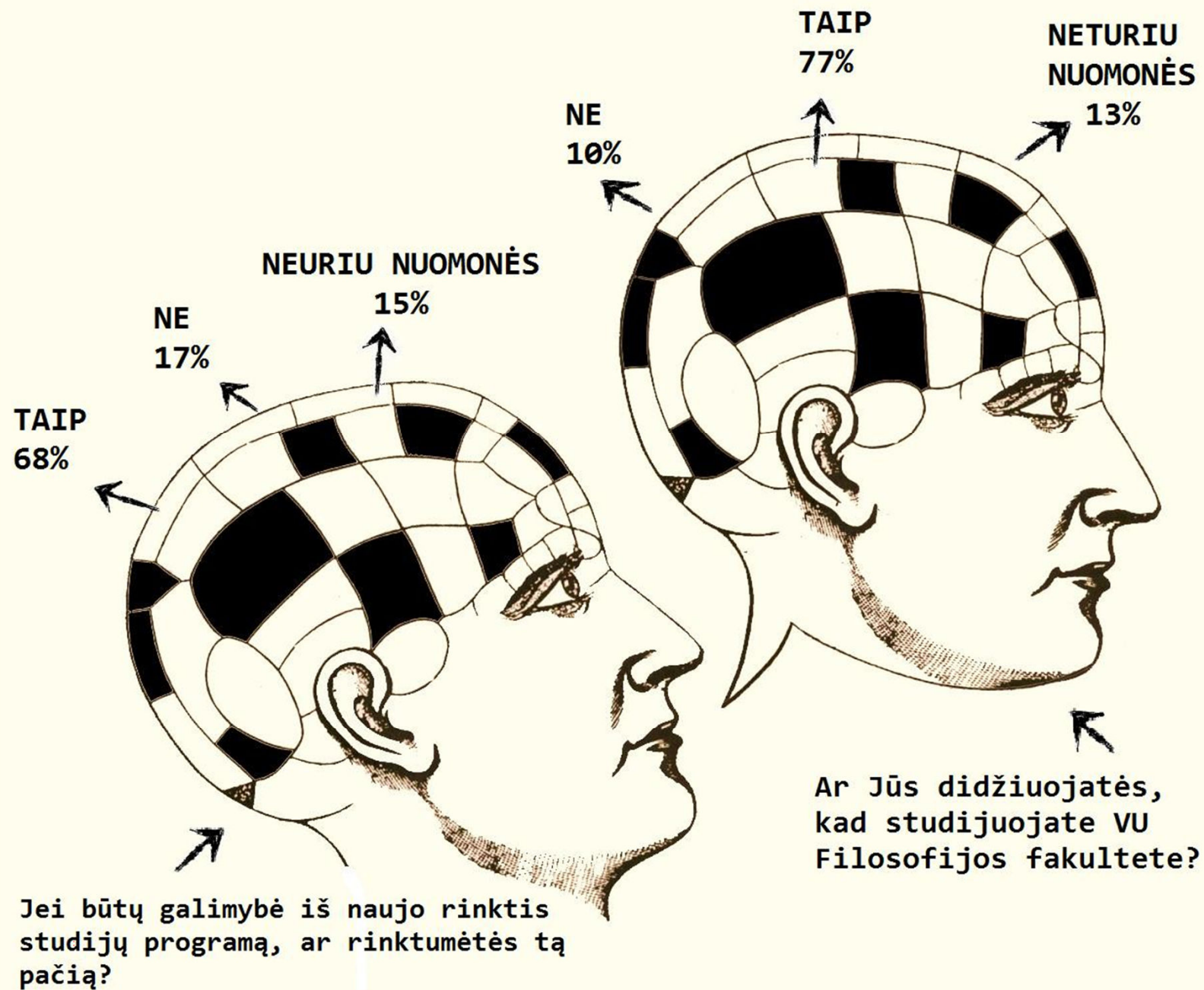
*Buvo galima pasirinkti kelis variantus

*Bendri bakalaurentų ir magistrantų duomenys

* Kiti procentai pasiskirstė taip: Noras gauti universiteto baigimo diplomą (18%); Kita (15%); Geresnės darbo perspektyvos (6%); Lengviau įstoti nei į kitas specialybes (3%); Lengviau įstoti nei į kitus universitetus (0%).

* Daugiausia apklaustųjų nurodė, kad pasirinkti būtent VU filosofijos studijas juos paskatino studijų programos turinys bei geri atsiliepimai apie instituciją.

Galima teigti, kad didžiajai daliai studentų programa pateisino lūkesčius, o nuomonė apie instituciją pasitvirtino. Dauguma bakalaurentų ir magistrantų didžiuojasi, kad studijuoja VU Filosofijos fakultete ir atsiradus galimybei iš naujo rinktis studijų programą rinktųsi tą pačią.

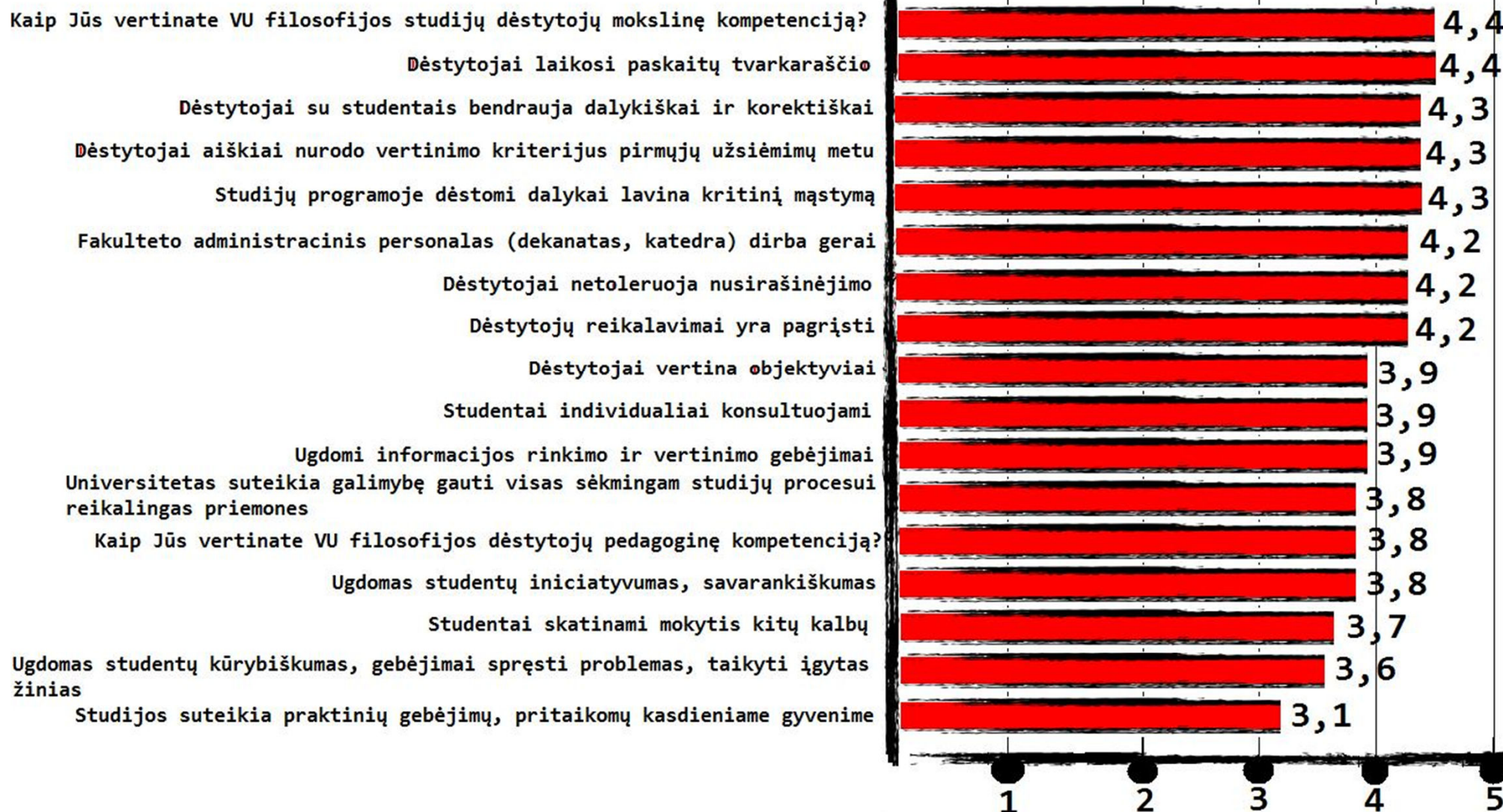


* bendri bakalaurantų ir magistrantų duomenys

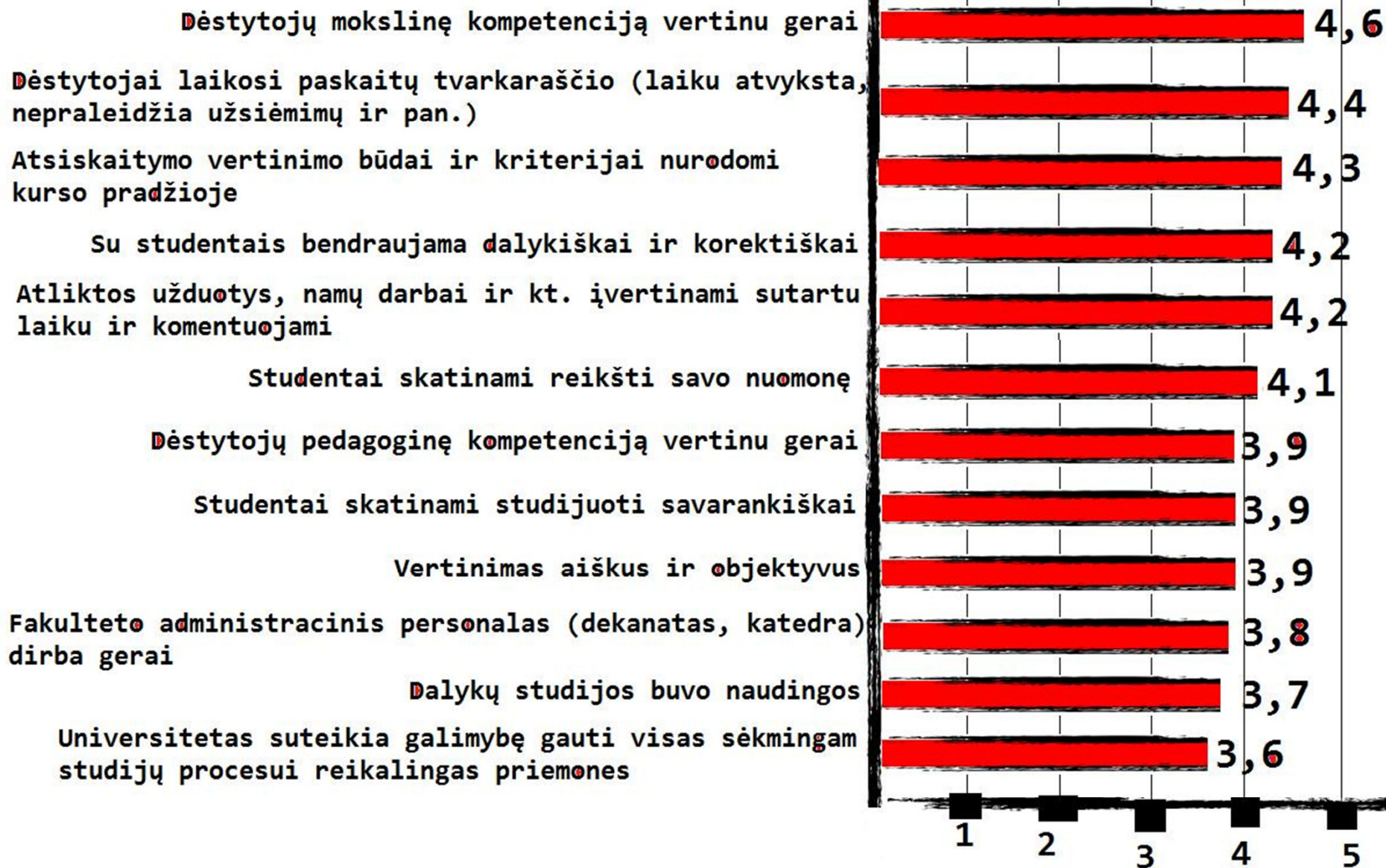
* Respondentų buvo prašoma įvertinti filosofijos studijų programoje dėstomus dalykus, dėstytojus bei su studijų procesu susijusius veiksnius tam tikrais atžvilgiais. Studentams reikėjo įvertinti pateiktus teiginius 5 balų skalėje, kur 1 reiškė „Visiškai nesutinku“, o 5 - „Visiškai sutinku“ (arba 1 reiškė „Blogai“, o 5 - „Gera“).

Tyrimo rezultatai parodė, kad dauguma apklaustųjų filosofijos studijas bei dėstytojus vertina teigiamai: beveik visi teigiamos konotacijos teiginiai buvo vertinami „sutinku“ arba „visiškai sutinku“. Mažiausiai studentų mano, kad filosofijos studijos suteikia praktinių gebėjimų. Taip pat studentams trūksta individualaus dėstytojų konsultavimo ir labiau pagrįstų vertinimo kriterijų.

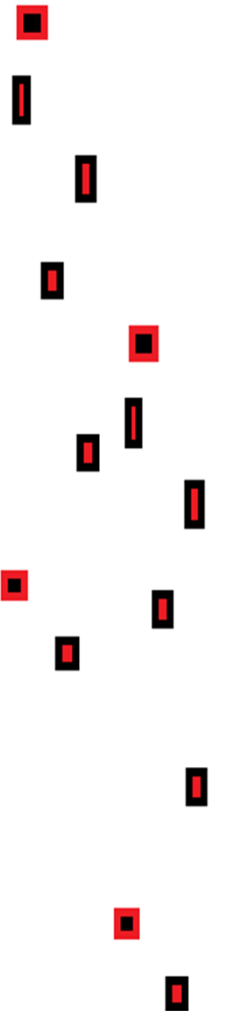
Bakalaurantai!

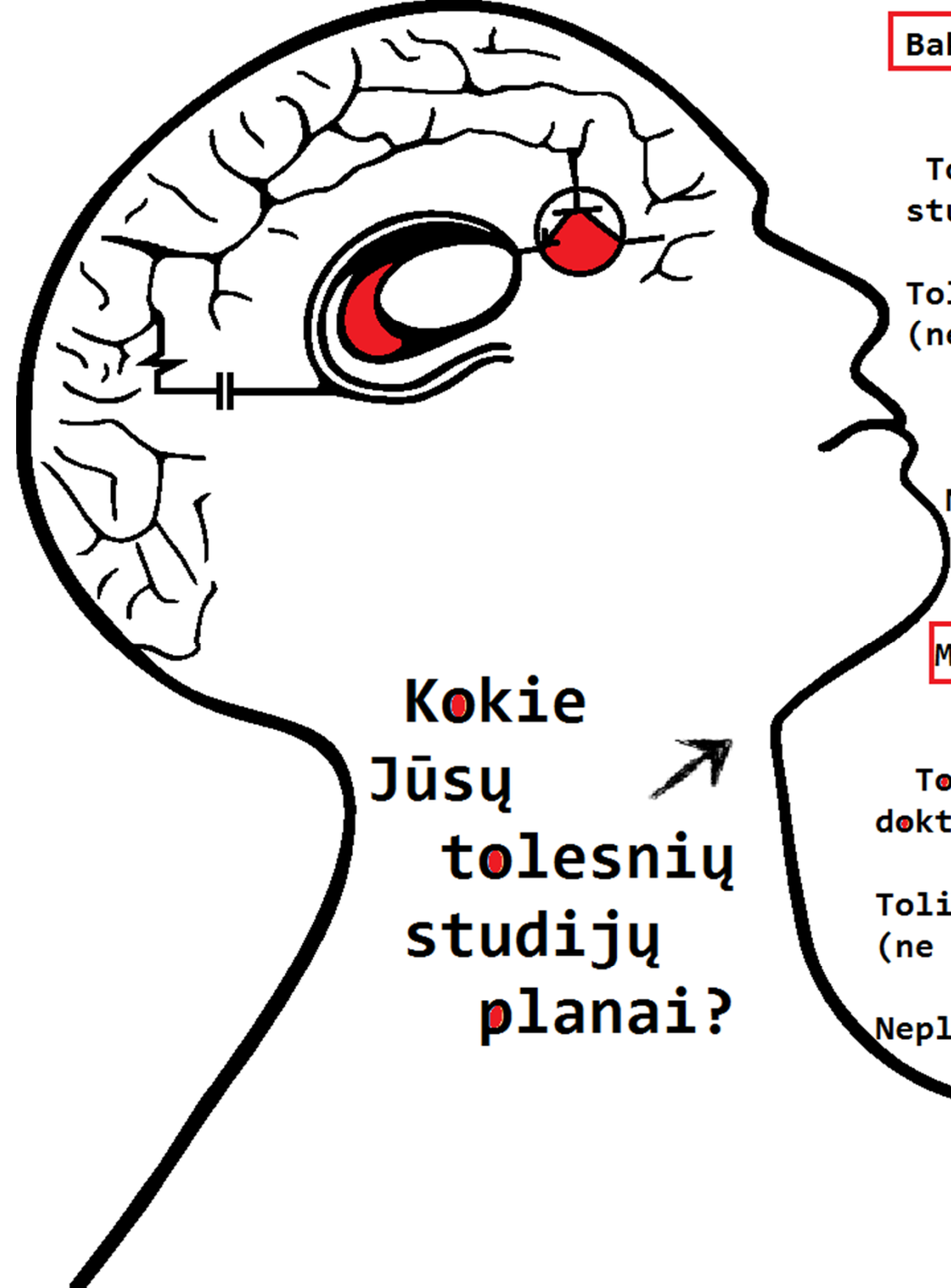


Magistrantai!



Filosofijos studijos ir karjeros perspektyvos





Bakalaurantai:

Dar neapsisprendžiau 42%

Toliau tęsiu filosofijos studijas 31%

Toliau tęsiu mokslus kitose (ne filosofijos) studijose 16%

Darysiu petrauką 11%

Neketinu toliau studijuoti 0%

Magistrantai:

Dar neapsisprendžiau 54%

Toliau tęsiu filosofijos doktorantūros studijas 31%

Toliau tęsiu mokslus kitose (ne filosofijos) studijose 8%

Neplanuoju toliau studijuoti 8%

Darysiu pertrauką 0%

Kokie
Jūsų
tolesnių
studijų
planai?

Bakalaurantai I

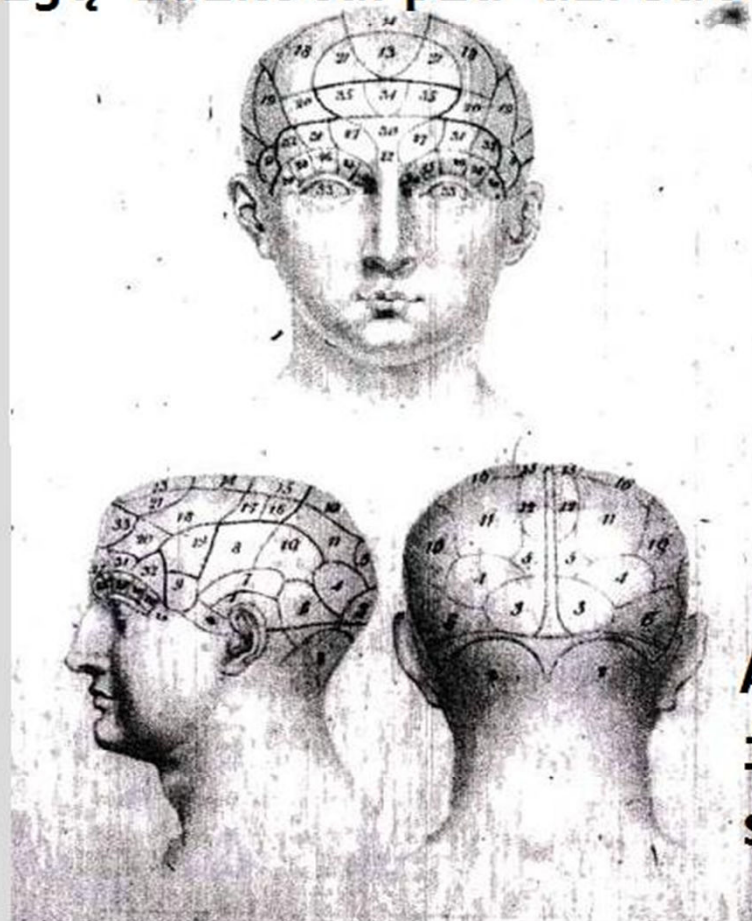
Taip

27%

Ne

73%

Ar studijų laikotarpiu dirbate/dirbote?



Taip

4%

Ne

77%

Kaip manote, ar
Jūsų specialybė
paklausi darbo
rinkoje?

Neturiu nuomonės 19%

Taip

13%

Ne

38%

Ar ketinate
įsidarbinti pagal
specialybę?

Nežinau
49%

Magistrantai!

Taip

46%

Ne

54%

Ar studijų laikotarpiu dirbate/dirbote?

Taip

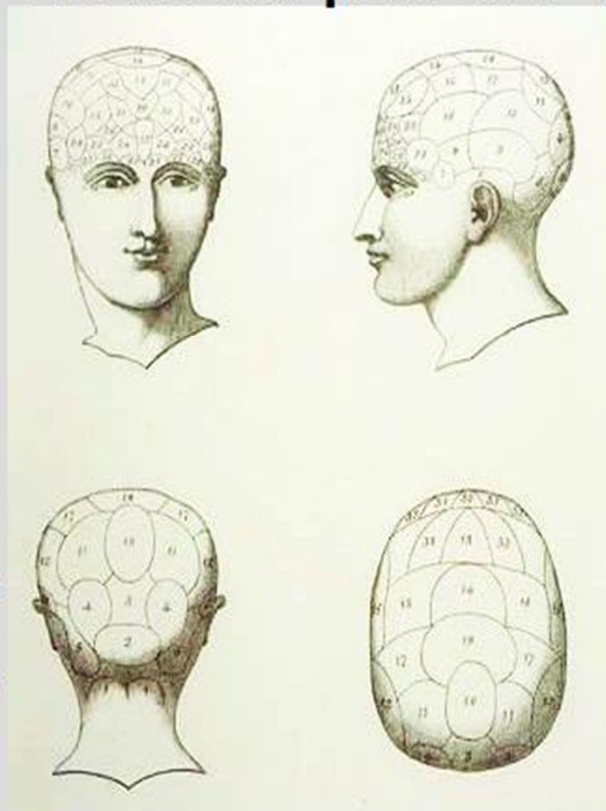
8%

Ne

77%

Kaip manote, ar Jūsų specialybė paklausi darbo rinkoje?

Neturiu nuomonės 15%



Taip

31%

Ne

23%

Ar ketinate įsidarbinti pagal specialybę?

Nežinau 46%

* Nors dauguma studentų mano, kad filosofijos specialybė yra nepaklausi darbo rinkoje, tačiau vis tiek stojo į filosofijos studijas (be to, kaip jau minėta, didžioji dalis stojo pirmu numeriu) – tad galima teigti, kad jų pasirinkimas buvo tikslingas bei kad studentai buvo suinteresuoti būtent filosofija.



* <Sociologas R. Mason teigia, kad filosofija - tai bendras pasiruošimas, o ne konkreti specializacija, pasirengimas konkrečiai profesijai, karjerai. Ji gali padėti išlavinti gebėjimą pasirinkti, daryti sprendimus, miklinti protą. Tai ypač praverčia gyvenant pliuralistinėje aplinkoje.>

<Pasak jo, filosofija reikalinga tam, kad valstybių piliečiai galėtų kurti demokratišką visuomenę, kad darydami sprendimus jie nesivadovautų išankstiniais nusistatymais.

Filosofija ugdo mokėjimą kritiškai mąstyti, skatina pagarbą, toleranciją „kitiems“, refleksyvų požiūrį į save ir supantį pasaulį.>

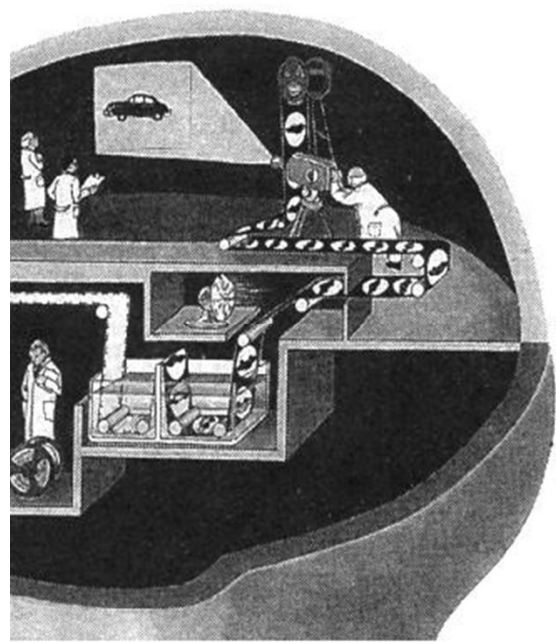
<Mokslininkas teigia, kad dauguma filosofijos studentų nebus profesionalūs filosofai. Jie bus verslininkai, politikai, dvasininkai, teisininkai, žurnalistai, bet kas, tik ne filosofai. Tačiau iš jų bus tikimasi, kad jie bus tikri savo srities profesionalai, nes filosofija suteiks stiprų pagrindą ir padidins visuomenės lūkesčius minėto individo atžvilgiu.>



* Pasak filosofo M. P. Šaulausko, filosofija atlieka bendrą lavinimo funkciją ir tai daro daug geriau nei istorijos ar literatūros studijos. Filosofija lavina mąstymą, gebėjimą argumentuoti, pagrįsti.

** Filosofo A. Gedučio požiūriu, būtent filosofijos studijos leidžia pamatyti tam tikrą reiškinį iš didžiausio perspektyvų kiekio. Filosofija, pasak jo, leidžia pažvelgti ir pamatyti kitaip.

* M.P. Šaulauskas Filosofija - tai akademinė profesija
> <http://www.filosofija.vu.lt/01/marius-povilas-saulauskas-filosofija-%e2%80%93-tai-akademinė-profesija/>
** Filosofas A. Gedutis atsako į svetainės "Filosofija Lietuvoje" lankytojų klausimus
> <http://www.filosofija.vu.lt/tekstai/AGedutis.htm>



Minėtų akademinės bendruomenės narių mintis papildo interviu su filosofijos absolventų darbdaviais.

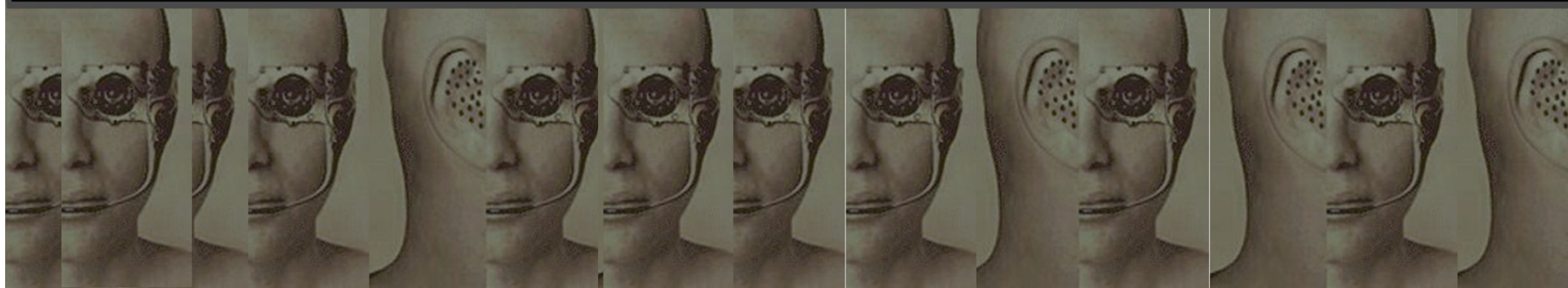
Pasak V. Valatkos, išskirtinis VU filosofijos studijų programos privalumas yra studentams suteikiamas universalus pobūdžio išsilavinimas ir įgyjama „universalus mąstymo“ kompetencija. Pasak profesoriaus, „universalus mąstymas – tai sugebėjimas įvairius dalykus, atskirus klausimus, problemas matyti platesniame kontekste ir rasti tokių būdų toms problemoms išspręsti, kurių netgi to dalyko specialistas galbūt paprasčiausiai neižvelgtų“.

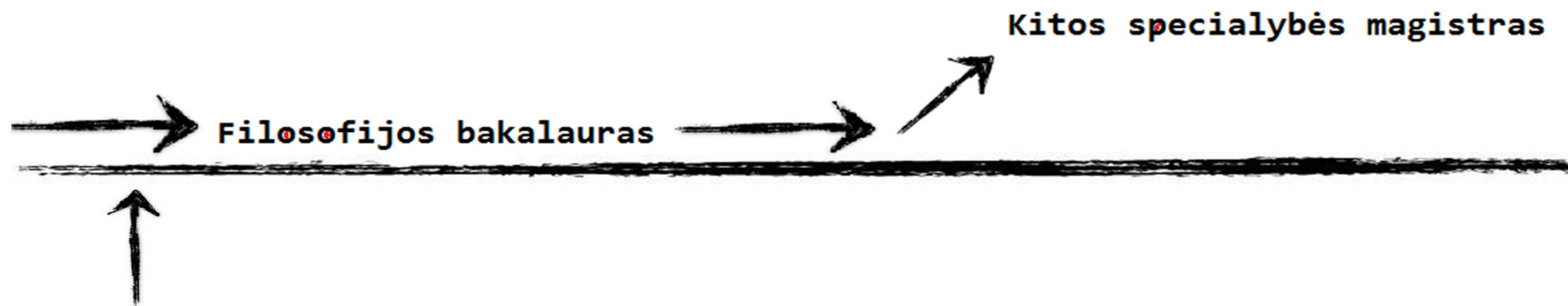
Kadangi filosofijos bakalauro pakopos studijų metu dėstomi dalykai apima įvairias disciplinas pradedant humanitariniais, socialiniais mokslais ir baigiant aukštąja matematika ar gamtamoksle pasaulio samprata, šios programos absolventai parengiami studijas tęsti įvairiose srityse – pradedant filosofijos magistrantūros ir doktorantūros studijomis savojoje Alma Mater ir baigiant įvairių humanitarinių ar socialinių mokslų programomis VU, kituose Lietuvos bei užsienio universitetuose.



Įmonės, kurioje dirba filosofijos absolventas, direktorė teigė, jog pagrindinis filosofijos studijų programos privalumas yra absolventams suteikiamas analitinis, kritiškas mąstymas, net jei teorines filosofijos žinias sunku tiesiogiai pritaikyti dirbant verslo įmonėje.

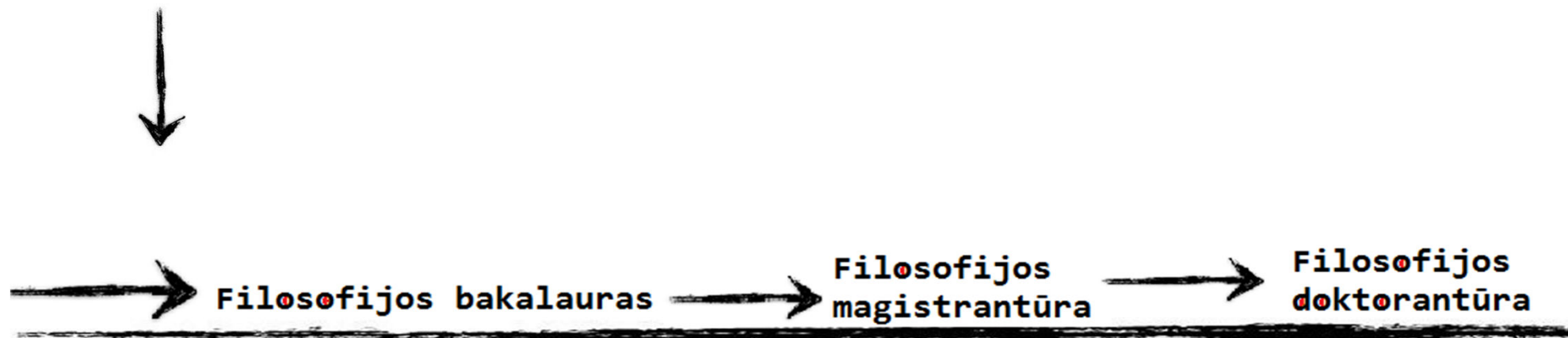
Darbdavė teigė, jog VU filosofijos studijas baigęs įmonės darbuotojas išsiskiria gebėjimu sklandžiai dėstyti mintis tiek raštu, tiek žodžiu, geromis anglų kalbos žiniomis, taip pat tokiomis asmeninėmis savybėmis kaip darbštumas ir atsakingumas, aktyvumas bei iniciatyvumas.





Atliktų tyrimų rezultatai parodė, kad didelė dalis filosofijos studentų dar prieš studijodami iš karto planuoja 4 metus paskirti plačiam humanitariniam išsilavinimui (bei tam, ką įdomu studijuoti), o toliau planuoja 2 metus atiduoti „duoninei“ specialybei. Filosofijos studijas jie mato kaip stiprų pagrindą tolimesnei karjerai.

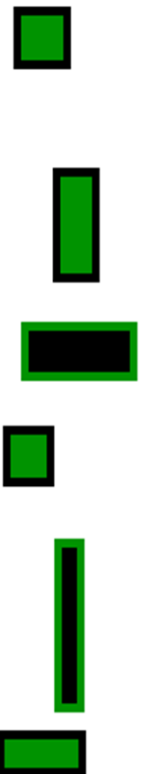
Kita dalis studentų pasirinkdami filosofijos studijas tiksliai galvoja apie akademinę karjerą. Tai ypač pastebima tarp magistrantūros studentų. Didžioji dalis magistro laipsnį pasirinkusių studentų planuoja stoti į filosofijos doktorantūrą.



Interviu su geriausiais balais įstojusiais filosofijos studentais metu buvo paklausta, kaip jie išivaizduoja savo būsimą darbą. Visi informantai su užsidegimu pasakojo, kad norėtų užsiimti akademinė veikla, dėstyti, rašyti straipsnius, dalyvauti konferencijose, diskusijose. Mokslininko gyvenimo būdas jiems atrodo labai patrauklus.

Iš kitos pusės, jie teigia, kad nenorėtų būti „celėje užsidariusiais filosofais“. Studentai jaučia poreikį prisidėti prie Lietuvos visuomenės gerovės kūrimo, galbūt dalyvauti politikoje priimant realius sprendimus. Jaunuoliai mano, kad būtent tie žmonės, kurie geriausiai mokosi ir gali kažką padaryti turi likti Lietuvoje arba anksčiau ar vėliau grįžti į Lietuvą. Studentai jaučia pareigos jausmą, kuris jiems yra ne našta, o vidinis noras.

Filosofijos fakulteto aplinka



Kaip pridėtinę vertę VU filosofijos studijoms
kurianti veiksnį studentai dažnai nurodo
fakulteto lokacijos bei aplinkos privalumus.

Apie kokius privalumus kalba studentai?

Plačiau apie tai galite rasti atskirame fakulteto pristatyme
"Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto aplinka" :

www.slideshare.net/VUFsfF/vu-filosofijos-fakulteto-aplinka-8272549

bei

www.fsf.vu.lt



"To be a philosopher you need only three things. First, infinite intellectual eros: endless curiosity about everything. Second, the ability to pay attention: to be rapt by what is in front of you without seizing it yourself, the care of concentration - in the way you might look closely, without touching, at the green lacewing fly, overwintering silently on the kitchen wall. Third, acceptance of pathlessness (aporia): that there may be no solutions to questions, only the clarification of their statement."

Norint tapti filosofu, tereikia trijų dalykų. Pirmasis iš jų yra beribis intelektualinis erosas, negestantis smalsumas visa kam. Antrasis - tai pastabumas arba pasisavinti nesiekiantis gėrėjimasis tuo, ką matai priešais save, bei nuolatinė pastanga susitelkti taip, kad galėtum atidžiai stebėti ant virtuvės sienos ramiai žiemojančią žaliąją auksakę jos neliesdamas. Paskutinė filosofavimo sąlyga yra faktas, jog esama neišsprendžiamų problemų, pripažinimas - susitaikymas su tuo, kad klausimai gali neturėti atsakymų, ir viskas, ką tokiu atveju imanoma padaryti, tėra aiškesnis paties klausimo formulavimas.

Ataskaitą parengė: Milda Pivoriūtė

Bet kokiais su ataskaita ar atliktais tyrimais susijusiais klausimais kreipkitės: Milda.Pivoriute@fsf.stud.vu.lt



Filosofijos fakultetas
<http://www.fsf.vu.lt/>



Filosofijos fakulteto
Studentų atstovybė
<http://www.filosfsa.lt/>



Vilniaus universitetas
<http://www.vu.lt/lt/>